מגילת תענית — אב

בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב זְמַן אָעֵי כְּהַנָּיָא דְלָא לְמִסְפַּד:

מפני שכשעלתה גלות ראשונה לא היו מביאין בו קרבן עצים אמרו חכמים למחר כשיעלו הגליות אף הם יהיו צריכין להביא התקינו להם חכמים את יום ט"ו באב שיהיו מביאים בו קרבן עצים וכל מי שהוא מעלה קרבן למקדש אפי' עצים פטור מאותו הספד של אותו היום. ואין צריך לומר חטאות ואשמות נדרים ונדבות בכורות ומעשרות תודות ושלמים לכך הוא אומר

כָּל אִינַשׁ דְאִיתֵי עַלּוֹהֵי אָעִין אוֹ בְכוּרִין:

ומאי הוא זמן אעי כהניא זה הוא שאתה אומר בט"ו בו בני זתואל בן יהודה ועמהם כהנים ולוים וישראלים גרים ועבדים ונתינים וממזרים וכל מי שטעה בשבטו בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות ובני סלמי הנטופתי ומה הן בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות אלא פעם אחת גזרה מלכות יון על ישראל שלא יעלו בכורים לירושלים והושיבו מלכי יון פרדיסאות על הדרכים כדרך שהושיב ירבעם בן נבט משמרות על התחומין שלא לעלות לירושלים ולא היה אדם מי' השבטים יכול לעלות לירושלים מה עשו הכשרים שבאותו הדור הביאו בכורים ונתנום בסלים וחיפה אותם בקציעות ונוטלים הסלים והעלום על כתפיהם כיון שהגיעו למשמר א"ל לירושלים אתם עולים א"ל לאו אלא לעשות שני פלחי דבילה במכתשת זו שלפנינו ובעלי הלז שעל כתפנו וכיון שעברו מהם עטרום בסלים והעלום לירושלים. ומה הן בני סלמי הנטופתי אלא פעם אחת גזרה מלכות יון הרשעה שלא יביאו עצים למערכה והושיבו מלכי יון פרדסאות על הדרכים כדרך שעשה ירבעם בן נבט משמרות על התחומין שלא לעלות לירושלים ולא היה אדם אחד מעשרת השבטים יכול לעלות לירושלים מה עשו הכשרים ויראי חטא שבאותו הדור היו מביאין שני גזרין ועושים אותם כמין סולמות ומניחים אותם על כתפיהם ועולים כיון שבאו לאותו המשמר אמרו להם לירושלים אתם עולים אמרו להם לאו אלא להביא גוזלות מן השובך הזה שלפנינו בסולם הזה שעל כתפינו וכיון שעברו מהם התירו השלבים ופרקום והשליכום מעל כתפיהם ונטלו הגיזרים ועלו לירושלים ולפי שמסרו עצמם על המצוה לכך נכתב להם שם טוב במגילה הזאת וזכר טוב לדורות ועליהם ועל כיוצא בהם נאמר זכר צדיק לברכה ועל ירבעם בן נבט נאמר ושם רשעים ירקב ומה ראו בני זתואל בן יהודה ליטול להם שם טוב וזכר טוב לדורות אלא שכל הרוצה ליטול את השם יטול וכשעלו בני הגולה ולא מצאו עצים בלשכה עמדו אלו והתנדבו עצים משל עצמם ומסרו אותם לציבור וקרבו מהם קרבנות ציבור וכך התנו עמהם הנביאים שביניהם שאפי' הלשכה מלאה עצים ואפילו משל ציבור יהו אלו מתנדבים עצים בזמן הזה ומביאין כ"ז שירצו ולא יהיה קרבן מתקרב אלא משלהם תחלה שנאמר והגורלות הפלנו על קרבן העצים והכהנים והלוים והעם להביא לבית אלהינו לבית אבותינו לעתים מזומנים שנה בשנה לבער על מזבח ה' אלהינו ככתוב בתורה. ואומר כי עזרא הכין

לבבו לדרוש בתורת ה' ולעשות וללמד בישראל חוק ומשפט ראה שהסכימו עליהם הרבים ועשו אותו י"ט ואותן הימים אסורים בספד ותענית בין משחרב הבית בין שלא חרב ר' יוסי אומר משחרב הבית מותרין מפני שאבל הוא להם. אר"א בר צדוק אני הייתי מבני בניו של סנואה בן בנימין ואירע תשעה באב להיות בשבת והתענינו בו ולא השלמנוהו מפני שי"ט שלנו היה:

בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה בֵּיה תַּבְנָא לְדִינְנָא:

בימי מלכות יון היו דנין כדיני עכומ"ז מפני שהצדוקין אומרים תירש הבת עם הבן נטפל להם ר' יוחנן בן זכאי אמר להם שוטים זו מנין לכם ולא היה בהם א' שהחזיר לו דבר חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואומ' ומה בת בנו הבאה מכח כחו תירשנו בתו הבאה מכחו לא כ"ש קרא עליו המקרא הזה אלה בני שעיר החורי יושבי הארץ וכתוב אחר אומר ואלה בני צבעון ואי' וענה. אלא מלמד שבא צבעון על אמו והוליד ממנה ענה. אמר לו רבי ובכך אתה פוטרני. אמר לו שוטה שבעולם ולא תהא תורה שלימה שלנו כשיחה בטלה שלכם אמר לו ובכך אתה פוטרני אמ' לו ומה לבת בנו שכן יפה כחה במקום האחים תאמר בבת שכן הורע כחה במקום האחים דין הוא שלא תירשנה. וכשגברה יד בית חשמונאי בטלום והיו דנין בדיני ישראל. ואותו היום שבטלוהו עשאוהו י"ט: